

„Az én orvosom a Csodatevő Szűzanya volt!”

Máriapócsi imameghallgatások a 18–19. századból

Máriapócs nemcsak a megújulás és a lelki megtisztulás, hanem a gyógyulás helye is. A kegyhelyen történt csodás gyógyulásokat nem lehet összeszámolni, „nem csupán azért, mert itt a Szűzanya oltalmában olyan bőségesen áradt ki – és árad napjainkban is – a gyógyulás kegyelmi ajándéka, hanem azért is, mert nem is jut mindenkinek eszébe, amikor meggyógyul ő vagy hozzátartozója, hogy a csodát – Isten és az Istenszülő Szűz Mária nagyobb dicsőségének előmozdítására – tudassa egyházunk vezetőivel. (...) Érthető ez persze, hiszen egy-egy csoda kapcsán akkora az öröm és a megrendültség, hogy erre talán nem is gondolnak az esemény részesei” – írja Keresztes Sarolta Bazília nővér. A csodás gyógyulások már a kegykép első könnyezésekor, illetve annak kivizsgálása során elkezdődtek, ám ezt követően nemcsak a Bécsbe vitt eredeti ikonnál folytatódtak, hanem az 1707-ben Máriapócsra került másolatnál is, amely 1715. augusztus első két napján, illetve 5-én az eredeti kegyképhez hasonlóan könnyezett.

Mi tehetett egy gyógyulást csodássá? Egyrészt a betegség súlyossága, láthatóan gyógyíthatatlan volta: a források szerint, amikor a gyógyszerek már hatástalanok voltak, és az orvosok is lemondtak a beteg életéről, a hívők a szakrális szférához fordultak. 1737-ben De Guella Ferenc Antal királyi tanácsos is elzárándokolt feleségével Kassáról Máriapócsra. „Ez előtt öt évvel egy rendkívül kellemetlen betegség jött rám, amit – úgy sejtem – az orvosok sem ismertek eléggé, én sem tudtam elég részletesen elmagyarázni. Olyan makacs és borzalmas volt, hogy bár mindig orvosok és kirurgusok tanácsával és munkájával éltem, és csaknem a legmodernebb gyógyszereket használtam, kimondhatatlan és csak a lobogó tűzhöz hasonlítható fájdalmakat viseltem el” – írja levelében. Felesége tanácsára fogadta meg, hogy amint enyhül a fájdalom, a „csodáiról híres Mária-kép” előtt fog imádkozni. A fogadalom teljesítése után a tanácsos súlyos betegsége a gyógyszerek további szedése nélkül elmúlt.

Akik a 18–19. század folyamán a pócsi Szűzanyától kértek segítséget, azok többsége vakságban, valamilyen szembetegségben, süketnemságban vagy különböző lábbántalmakban szenvedett. Ma is a kegytemplom falán láthatók azok a fekete bambuszmanók, amelyeket egykor gróf Károlyi Ferenc hagyott Máriapócsra. A gróf súlyos betegsége miatt csak mankó segítségével tudott járni, görögkatolikus vallású veje tanácsára kereste fel a kegyhelyet a gyógyulás reményében. Meggyógyult, s miután hallott a templomépítés nehézségeiről, magára vállalta az építkezés további költségeit, sőt a templom mellé monostort is emeltetett, melynek fenntartására környékbeli birtokaiból ezer holdat adományozott. 1751-ben Dessewffy Ferencné kereste fel szintén fogadalomból a máriapócsi Szűzanya kegyképét, mivel Veronika nevű lánya mindkét szemére megvakult. A zarándoklatot követően a gyermek látását visszanyerte, amit édesanyja 1751. július 2-án elismert.

Csodássá minősíthette az eseményt az a tény is, hogy a szent megszólítása a betegség azonnali enyhülését, elmúlását eredményezte. Több kiadványban is megjelent gróf Barkóczy János Szabolcs vármegyei főispán egyik, súlyosan beteg lányának története, aki, miután a pócsi templomba vitette magát, rövid imádkozás és a kegykép megcsókolása után teljesen egészséges lett. A 18. századi esetek közé sorolható a Forgách Pál gróf családjában történt csodás gyógyulás, melynek a templom falán, a fogadalmi tárgyak között elhelyezett, ezüstből öntött figurából álló fogadalmi kép állít emléket, amely a beteg gyermekért imádkozó nemesi családot ábrázolja. A kegytemplomban látható különböző adományok dokumentálják a kegyhelyen történt imameghallgatásokat, reprezentálva ezáltal az ikon gyógyítóerejét, ugyanakkor követendő példát nyújtanak a zarándokok számára. A fogadalmi tárgyakat a hívők vagy a kérésük megfogalmazásakor ajánlották fel, vagy pedig az elnyert segítséget köszönték meg velük. 1771 márciusában Gróf Zichy Terézia Homonnáról egy ezüstsívet küldött Máriapócsra, és levélben írt lánya betegségéről, melyért misét kért. A mise hatását bizonyítja, hogy 1796. december 5-én a grófnő egy aranyat küldött Pócsra, hogy betegségből felgyógyult lányáért ismét liturgiát végezzenek.

Ugyancsak a kegytemplom falán látható az a festmény, amely a nagykárolyi Bolgár Anna asszony Veronika nevű lányának halálból való visszatérését örökítette meg a következő felirattal: „Papiroson Festet Boldog Asszony Képet ajánlotta 1-ső Butsu alkalmával N. Károlyban lakozó Polgárné Anna 49 Esztendős avégett hogy 1814 Eszten. Veronka nevezetű gyereke a dézsában lévő esső víz mellett lévén bele esett, mind egy elen nélkül maradván az Anya felyebb említve vagyon az Mária Pócsi Boldog Asszonyhoz folyamodván édes magzatjának éltető erejét vissza adot, amely gyermek most él.” 1817-ben a majtényi származású Sefferin Zsuzsanna nyerte vissza lábai egészségét, man-

kői emlékül a máriapócsi templom falára kerültek. Hasonló csodatörténet maradt fenn a kegytemplom 1851–1858 közötti, szláv nyelvű bevételi és kiadási naplójának utolsó oldalán, magyar nyelven: a 20 éves dámóci lakos, Bodnár Mária mankón érkezett az 1852-es pócsi búcsúra, a következő évben azonban már halát adott a Szűzanyának visszanyert egészségéért. Az esetet a szintén Dámócon élő, 50 éves Vorus Mária és fia tanúsították a pócsi parókus előtt.

A kegykép gyógyítóereje különböző módokon nyilvánult meg, melyek között nagyon gyakori volt, hogy a kegytemplomba érkezett beteget egyszer vagy többször az ikonhoz érintették. Csöke Mátyás és Szabó Anna nagyváni lakosok 17 éves süketnéma gyermeke, Rozália 1857. szeptember 7-én a kegyképhez kétszer hozzáérintve szólt meg először, és a „Jézus, Mária” szavakat mondta. Ezt a források szerint még aznap megerősítette tizenkét tanú, akik közül tízet sorol fel a kegyhelyen 1857–1899 között vezetett évkönyv. A következő évben a Jéke községből származó Policzky József és Kádár Borbála 20 éves lánya, Borbála gyógyult meg, aki 7 éves korától, lábainak elnyomrodása miatt, csak mankóval volt képes járni. A lány Mária névnapján „Pócson a Boldogságos szent szűz képéhez ájtatos imái közt felérintetvén – vallomása szerint a képhez való érintése alkalmával valami különös könnyebbülést érzett, és már a garádcsról önerejével jött le, és minden segedelem nélkül jött ki a templomból”. A gyógyulást Borbála testvérei és rokonai tanúsították, a lány elhagyott mankói pedig a kegytemplom falára kerültek.

Az 1860. évből több gyógyulástörténet is ismert. Méltóságos Semsey Józsefné szül. Battay Paulina 1860. április 27-én Eperjesről teljes felgyógyulásáért hálaból három fogadalmi tárgyat küldött a pócsi Szűzanyának. Szeptember 6-án a következőket jegyezték fel Ripka János 10 éves lányáról, Zsuzsannáról, aki születésétől kezdve süketnéma volt: „a Boldogságos szűz képéhez érintetvén megszólt, és a mostoha Anyja Zsilova Anna után az Otcsenást (Miatyánk) elimádkozta de nem egészen tisztán.” Ugyanezen hónap 8. napján szintén történt egy csodás gyógyulás, a 43 éves, másfél évig vakságban szenvedő Miklós

István pácini lakos a következő módon nyerte vissza szeme világát: „amint ide a Pócsi templomba beért, azonnal a szemei előtt nagy világosodást látott s azonnal a Boldogságos Szűz képét meglátta, és azóta folytonosan lát, és könyvet is olvas.”

A Doboka megyei Vármezőről származó Kozma Pelagia súlyos betegsége mellett három évig süketnéma volt. 1871-ben az asszony Pócson nemcsak betegségéből gyógyult fel, de hallását és beszédképességét is visszanyerte. 1897 áprilisában Lázár József és Bakancsos Eszter 4 éves lánya, Terézia elvesztette a látását, és három hónapig teljesen vak volt. Mivel az orvosok nem tudtak rajta segíteni, a szülei elvitték öt Máriapócsra, ahol „1897. év július 31-én és ugyanazon év augusztus 1-én a kegyképhez főt. Lupis Sylvester ezidőszertini ecclesiarcha (kanonok) által felérintetett (...), csodálatos módon még augusztus 2-án szemvilágát visszanyerte.” A csodát a szülők és a nagymama igazolta és kérte megörökíteni a kegyhelyen.

Sok esetben hozott gyógyulást a kegykép előtt elmondott ima is. A 23 éves, Királyházán élő Farkas Lajosné szül. Tóth Borbála 11 hónapos gyermeke, Erzsébet születésétől kezdve vak volt, és látását akkor nyerte vissza, amikor édesanyja leborult vele a pócsi Istenszülő kegyképe előtt. Mindezt tanúvallomásában több királyházi lakos is megerősítette Mel-

les Emil, Mosolygó Antal, Szabó Miklós és Sereghy János görögkatolikus lelkészek előtt.

A kézzel történő érintés mellett az ikon megcsókolása szintén azonnali javulást eredményezett a feljegyzett történetek szerint. 1899. augusztus 27-én Petruka Aurél szilágy-krasznai görögkatolikus lelkész és felesége, Coszta Julia harmadik gyermeküket, Andrást a pócsi Szűzanyára bízták. Miután az orvosok nem tudták a fiú lábait meggyógyítani, a család elzárándokolt a kegyhelyre, ahol a kegykép előtti imát, illetve az ikon megcsókolását követően a gyermek lábai teljesen egészségesek lettek. Végül szintén ebben az évben történt Zsula Joan és Podica Flóra Mária nevű lányának gyógyulása, aki két hónapra teljesen megvakult a jobb szemére, amelyen egy tyúktojás nagyságú kinövés volt. Miután a gyermeket 1899. augusztus 27-én a kegyképhez érintették, nemcsak látását nyerte vissza, hanem a daganat is eltűnt.

A pócsi kegykép általános segítő patrónusnak tekinthető, mivel a hívők nemcsak betegség esetén keresték fel, hanem olyan természeti csapások idején is, mint az 1842-ben bekövetkezett aszály vagy az 1860-as éhínség. Utóbbira a fogadalmi adományok között látható kis csupor és kanál emlékezteti a templomba betérőket.

A csodás imameghallgatások a későbbi századokban tovább folytatódtak, s még napjainkban is számtalan csodás gyógyulás történik a pócsi Istenszülő közbenjárására: „A mária-pócsi kicsiny (...) kegykép (...) különleges esztetikai méltatásra és értékesebb technikai műbecsre nem tart számot. (...) Ámde megtaláljuk benne a megosztható kegyelmek olyan forrásait, a melyekből bajában, szenvedésében meríthet a vak, a sánta, a béna s más testi nyomorék és lelki beteg, s évszázadok óta enyhülést, gyógyulást talál sok olyan, a kinek egészségét az emberi tudomány nem volt képes visszaadni... A templom főhajójának oldalfalain függő mankók, a megbilincseltek a kép előtt lehullott láncai, a meggyógyult testrészeket ábrázoló számos ezüst dombormű, eme titokzatos erejű kegykép által felkeltett érzéseknek, a teremtett állapotváltozásoknak csodás következményeiről tanuskodik; s a képet borító ruhalepelre ráaggatott értékes aranyláncok, gyűrűk, órák, karperecek és egyéb ékességek a számos meggyógyultnak örök hálájáról tesznek bizonyosságot.”

